

פ"א א כל כנויי נדרים.
 ז"ל פ"א א ית"ל ז"ל
 פ"א א פ"א א פ"א א
 נדרים כפ"א א פ"א א
 פ"א א פ"א א פ"א א
 והרמ"ם. ז"ל פ"א א
 ושבועות. כ"ל פ"א א
 ז"ל פ"א א פ"א א
 פ"א א פ"א א פ"א א
 ונדירות. פ"א א פ"א א
 פ"א א פ"א א פ"א א

שנויי נוסחאות פ"א א חרמים נדר
 וזמנתי חרמים וכן נסותן. שבועות נדירות (כלל ו'ו) וז"ל כ"ל פ"א א נדירות. ונדירות כנויות. כ"ל נדירות כנויות. כ"ל נדרים מ"ס נדר כ"ל נדרים כ"ל נדרים.

תוספות רע"ק

פ"א א [אות א] חרמים נדרים כ"ל כנויי נדרים ומשני דונמן פ"א א חרמים כמ"א דעתה. ערוב דברים אנכי רואה בזה דבר משני הנמרא בחירוצא קמא ובוה מתני' בפשטי דתני תהלה כנויי נדרים כנדרים ידות נדרים כנדרים ואפ"כ ספרש תהלה ידות דונמן ספרש מאי דליק מניה ואינו תלי כלל בין אם כנויים משלש נדרים או לשון שברו להם חכמים אלא דלחירוצא בתרא (ובריש נדר דתי הש"ס לחירוצא קמא) איש מעם דספרש תהלה בידות דאירי דתי מרשא חביבא לה ועלה מרשא דא"כ לפתח ג"כ ברישא בידות ומשנין דפתח פתח ככנויי דאורייתא ברישא (שהן ידועים ופשוטים יותר, הר"ן) וחרר מפרש ידות ברישא דתי מרשא. ובוה הוא דפרכינן הניחא למ"ד לשון נדרים אלא למ"ד לשון שברו חכמים מ"א (אף רמ"ם הוא דאורייתא מ"ס אין ידוע ופ"א א פ"א א) ומסקי' דלחק מ"ד באמת אמרי' דחסורי מחסרי ותני ידות נדרים כנדרים כנויי נדרים כנדרים וא"כ התיי"ם דכ"ל למ"ד לשון שברו חכמים תנינן תהלה ידות נדרים לא הו"ל להביא שנינו קמא דונמן דפתח: (ואפשר שמה שכתב התיי"ם ועוד. סביא ראייה שאין סביא לחסר ברישא והצריך להביא קושיה הנמרא ואנב הביא התירוץ. ומו"ש רבינו שבריש נדר דתי הש"ס לחירוצא קמא. פ"א א שכתבן בירקא אקדים משום שיש סעם להקדמה. אבל באמת כו' א"כ מלגדור נדר. פ"א א

כתב הרמב"ם סידור אחד כתובות נדרים שפרשת נדרים כולה וההתבוננות שיש בה הוא נדרי נשים כמו שנאמר (גמדנר ל') בין איש לאשתו בין אב לבתו וכשהיו הנשיאין גמורין ותהיה האשה נכנסת להופה יש לבעלה רשות להפר נדריה ומפני זה סמך נדרים לכתובות. עכ"ל. ובריש מסכת סוטה איתא בגמרא. אידי דתנא כתובות ותנא המדיר. תנא נדרים: לשון הר"ן נדר הוא באחד משני ענינים. אם נדרי הקדש שהוא מקדיש לבדק הבית או למוכה ובענין זה אינו יכול להקדיש אלא מה שהוא שלו ואיסורו כולל כל אדם. או נדרי איסור שאמר על עצמו דברים המותרים ובענין זה יכול לאסור אפילו נכסי חבירו עליו ואין איסורו שוה לכל. ומסכת זו היא בענין נדרי איסור. וחרמים כשם שהוא כולל חרמי בדק הבית כך הוא כולל נדרי האיסור. והך דהכא היינו גמי כנדרי איסור דאירו חרמי בדק הבית לא שייכי בהאי מסכתא אלא בסדר קדשים. ונדרי איסור הם באחד משלשה דרכים. עיקר הנדר וכינויו. וידות. עיקר הנדר. הוא שיאמר דבר זה אסור עלי בין שהתפיסו בדבר אחד בין שלא התפיסו והו נדר האסור בתורה. אלא היכא שהתפיסו בעינן שיתפסנו בדבר הנדור ולא כדבר אסור. וכינויים וידות מפורשים במשנתנו עכ"ל: ומ"ש זהו נדר האסור בתורה ואף על פי שאין שם שבועה כלל ולא הזכרת שם ולא כינוי וע"ז נאמר בתורה (גמדנר ל') לאסור אסר על נפשו שיאסור על עצמו דברים המותרים. לשון הרמב"ם פרק א' מהלכות נדרים ומינה דדוקא שיאסור או שיתפס אבל האומר נדר שלא אוכל אינו כלום. וכן מצאתי בתשובת מהר"ם אלשקר סי' ע"ח שכתב כן בשם תשובה להרמב"ם. וכיים כה היה הנודר עם הארץ פותחין לו פתח ממקום אחר כדי שלא יקלו בנדרים:

פרק א א כל כנויי נדרים. כתב הר"ב בגמ' מוקמינן דמתניתין חסורי מחסרה וה"ק כל ידות כו' כל כנויי כו' ובריש נדר מפרש הר"ב דח"כ והכי קתני כל כנויי כו' כל ידות כו' וזה עיקר. דלמר הכא בגמרא למ"ד כנויים לשון נדרים הוא

[וכן פירש הר"ב במשנה דלקמן] דמתניתין פתח בכנויי סך דלארייטא דמסתמא כיוונס הסורה לכל לשון בני אדם. וידות לא התיא אלא מדרשא ועוד סדרת הגמרא דלע"ג דח"כ לא מחסרה רישא שאין אדם מחסר בראש דבריו חלל דלמלען ומשום הכי נמי פריך בגמרא דכי הכי דפתח בכנויי

לפתח נמי בפירושא דכנויי ומשני דונמן מפרש התנא במ"א דפתח וזמנין כהוא דליק וכמ"ש בריש מסכת שבת ולא מסיק בטר הכי דה"ק כל ידות כו' כל כנויי וכו' אלא למ"ד כנויי לכן שברו חכמים מלבן הילוך פירושו דבגזיר הוא עיקר. וידות נדרים כנדרים נפקא לן מהיקשא דנדרות א"כ מלגדור נדר א"כ מן כל היולא מפיו יעשה כדאיתא בגמרא. ומ"ש הר"ב ידות נדרים כמו בית יד כו' וז"ל הרמ"ם כמו בית יד הכלי שאינו עיקר הכלי והאוחז בה הכלי אוחז כולו עמו. וכך הך ידות אינו גומר דבריו לפרש הנדר אלא החלטה בעלמא ומחוס ניכר דעשו לזרז ומחשבה ליה כאלו גמר דבריו. ואלע"ג דגמר בלבו לזרז אי לאו דחשבינן להו כאלו הוליא בשפתיו לא הוי נדר כדאמרין בפ"ג דשבועות דף [כ"ו ע"ג] אמר שמואל גמר בלבו לר"ך להוליא בשפתיו: וחרמים כמרמס וכו'. משום דנדר ושבועה גבי הדדי כתיבן (ס"ט) [כל נדרים

מסכת נדרים

פרק א א כל כנויי נדרים. כנדרים. דרישא דמתני' חסורי מחסרה והכי וחרמים א). כחרמים. קתני כל ידות נדרים כנדרים כל ושבועות. בשבועות. ונדירות. כנדרים. אלו הן ידות נדרים

יבין תפארת ישראל יבין

החילוק בין נדר לשבועה, דבנדר אסר חפצא עליה, שאמר יאסר דבר זה עלי, ובשבועה אסר נפשיה אחפצא, שאמר שבועה שלא אוכל דבר זה, ויש ב' מיני נדר, א' נדרי הקדש למוכה או לבדק הבית, והב' נדרי איסור, שאמר על עצמו דברים המותרים. אצטנן נדרי איסור אפשר בג' דרכים, (א) עיקר הנדר, שאמר דבר זה עלי אסור; ואם התפיסו, צריך שיתפסו בדבר הנדור ולא בדבר האסור, שיאמר דבר זה יאסר עלי כקרבן, או שאמר יאסר ככר זה עלי, ואמר גם על מאכל אחר, וזה כה; אבל באמר יאסר דבר זה עלי כחלב ודם כנבילות וטריפות, לא חל הנדר, מדהתפיסו בדבר האסור. (ב) כנויי נדרים, ר"ל כמכנה שם לחבירו [בייאנאמני], דהיינו שיאמר, דבר זה עלי קונם, קונת, קונם, שכולם הן [בייאנאמני] לקרבן בלשונות העמים. (ג) ידות נדרים, דהיינו שלא גמר דבורו, והוא כבאוחז בית [יד] של כלי, וכולו אחרו בידו, כ"כ הר"ג, אף שלא גמר דבורו, שאמר מודרני משך ממה שאוכל לך, ולא גמר דבורו שיהיה כקרבן, ואפ"ה אסור:

פרק א א (א) וכנוי חרמים: (ב) וכנוי שבועות וכו': (ג) חסורי מחסרה וה"ק, וכנוי מירות כנוונות, וכל ידות נדרים כנדרים וכו', ואלו

אור גדול

פרק א א במשנה והרבים חרמים. כתב הר"ן וז"ל שמה ששנה כאן חרמים היינו משום שלשון חרם שהוא כולל חרמי בדק הבית כך הוא כולל נדרי איסור כו' ומשום האי נוונא תנא חרמים הכא. עכ"ל. לכאורה תמוה דא"כ היינו נדרים משם דמה לי נדר כקרבן ומה לי נדר בחרם אידי ואידי נדרים וינהו וא"כ ליל למיתני חרמים הא היינו בכלל כנויי נדרים. והוא לומר משום דפתח מתפיס הוא בקרבן להכי חרמי היינו בקרבן לחוד ונדר בחרם תני לה באפי' נפשי'. ועוד תמוה ביותר דברי הגמ' דפריך ליתני שבועות בחר

נדריים וקאמר אידי דתני נדרים דמתמר חפצא תנא נמי חרמים כו'. והרבנים מתפיתים דהא חרמים היינו נדרים משום. ותני נווני נדרים תני וכו'ל. וא"כ לאסי צריך לאידי פשיטא דחרמים צריך למיתני קודם דהיינו נדר משום. ע"כ נראה דאין כוונת הר"ן דחרמים דמתנינן היינו חרמי איסור דוח הוי בכלל נדרים ובג"ל ואין צורך לכבא באפי' נפשי' רק דחרמים דמתני' היינו חרמי בדק הבית: רק דלא הוי תני לה הכא דאין כאן מקומו רק משום דאיכא נמי חרמי איסור דהוא בכלל נדרים דמקומו כאן בכלל נדר. משה תני נמי לחרמים [דהיינו חרמי בדק הבית הכא]. כ"כ כוונת הר"ן וא"ש:

הם דונמן דפתח ס"ל כודאי כמו שכתב חרא"ש והר"ן כאן וכמו שמשמע בניור מהלשון תני הכי ותני הכי יעו"ש: (אות ב) בא"ר וידות נדרים כו' א"כ מלגדור נדר. פ"א א

ב האמר להבין י"ב
מ"י ע"ש כ"י פ"ג ע"ג
פ"ג ע"ש מ"י ר"ז: קונם
קונם. י"ב ע"ג:

שנויי נוסחאות
כנדרי כשרים. נ"ק
ובנדבות. כנדבותם.
נדר: ונ"ק וכנדבותם.
ב (לחבירו). נ"ג
ונ"ק וכנ"ל למת.

תוספות רע"ק
ה"ן לפרש תירכח
הש"ח דהוי ידום שאין
סוביחתי ולא ליהוי
שבועה כלל: ב [אותו]
בשנת האו"ב לחבירו.
לא ידעתי אמאי נקם
לחבירו ולא מסת דאמר
על עצמו או על חבירו
שלא בפניו והש"ח צ"ח
האומר קונם:

אמר גדול
ב בשנת הרי אלו
כנוין לקרבן. ע"ח
כתיב"ה מה שהביא בשם
ה"ן כהא דלא אמר
הגודר בכל לשון נדרו
נדר: הנה יש לחקור
בכל הני דבשר בכל
לשון אם צריך ע"כ
לומר כולה בחד לשון
או אף ב' לשונות נמי
שפיר רמי. והנה נמי
נ"ב דנכתב בכל לשון
דעת הרמב"ם והראב"ד
דפסול ב' לשונות
יעוין אבה"ע (ריש סי'
ק"י). אמנם בספיקה
דעת ה"ב (פ"י ת"ק)
דאף ב' לשונות יצאו
וכן שם ברמ"א סעי' י'
בהג"ה. וע"ש בס"ח
דרכי אר"י לוח. ועיין
בישועת יעקב שם
דחתר דאיתו. ואם
נישא דבעיני חד לשון.
פוישב הישב ק"י הר"ן
דאי הויתני הגודר בכל
לשון נדר הו"א
דבעיני כולה לשון א'
דוקא. וכפו בכל מקום.
להאי תני כיוני נדרים
כנדרים דהוי שסס
כנדרים דאף דהשאר
אמר בלה"ק דק דהקרבן
אמר בלשון נדרים נמי
מהני. ומדוקדק נמי הא
דדקדק הר"ן בתירושו
כהא דקרי לה כיוני
ע"ש. ולפי ה"ל איש
דבין דהשאר אמר
בלה"ק רק דעל היבת
קרבן אמר בלשון נדרים
שפיר קרי לה כיוני לכי
נדרו שאמר בלה"ק.
ולפי תירוץ הר"ן
דהכינויים היא לה"ק
שנתבשר. י"ל עוד ע"י
ת' רמ"א שנתקשה בנ"ב
דכתבין ב' לשונות
והי דהוא לה"ק משושב
לכך נחשב בחד לשון
יע"ש (בסי קפ"ו).

הוא לנזב רתייכו נודרים נזכיר בקרבן ובשבעה והא ללא
אמר ללא כנדרי ואמרנו שבכלל זה חיות ביה שבועה. הכי איתא
בגמרא דר"ס בתרא דבלשון חכמים שבועות בכלל נדרים וכמו
שכתוב שם בפ"י הר"ב. והימה להרמב"ם והר"ב שמפרשים להסתת
בדרך אחר משרות הגמרא. ועוד
לדריהו כולה רישא לא השמיעין ולא
חידו. והרמב"ם נחזירו פרק א'
מהלכות נדרים פתח האומר לחברו
הרי עלי כנדרי רשעים אם אוכל לך
שמנדריהם נזיר וקרבן ובשבעה ואל.

חייב כזולן כו' אמר כנדרי רשעים הריני וכו' כנדרי רשעים
עלי כו' כנדרי רשעים שלא אוכל ממש וכו'. וכתב הרמ"ם מ"ס
כנדרי רשעים אם אוכל לך שמנדריהם נזיר כו' כלומר שפירש
כן וזה הלעה למה שיכתוב אח"כ ע"כ. נראה מדבריו שרואה
לומר שזו הצעה היא אצל אינו ענין בפני עצמו לפירות שאם
אמר כן מה דינו שזה הענין לא נזכר לא במשנה ולא בגמרא
אבל אח"כ מפרש והולך בחיוב לשון הוא אומר דהייט הריני.
עלי. והימנו. וזו אינו אלא הלעה והקדמה דמה בין רשעים

לכשרים ואמר שרשעים שמנדריהם נזיר כו' אבל בפרק י"ד מהלכות
כנדרי רשעים שמנדריהם נזיר וקרבן וכו' והביא שם הרמ"ם מהלכות נדרים וביים בזה וז"ל ונראה
מדבריו שהוא מפרש שדברי המשנה הם כוללן בני חלקים האחד האומר שמנדריהם נזיר כו' השני הוא שלא אמר אלא כנדרי רשעים
בלבד. ע"כ: כנדרי כשרים. כתב הר"ב שהכשרים יראים שלא לעבור בצל האחר. פירש שהגדר הוא הרי עלי כדמסקי הר"ב
וכיון שקן אפילו כשהוא צפתח העזרה אין נודרין דהא איכא חשבא שמה תמוה והוא חייב באחריות ואתי ליה תקלה בצל האחר.
תוספות ב"ה כלל הזקן. ומ"ס הר"ב ונזירין שלא להוליא שבועה מפייהם והא דכתיב (תהלים ק"ט) נשבעתי ואקימה לשמור משפטי
לדך הווא לזרוי נפשי בעלמא שכבר הם מחייבים לקיים את המלוה וכדי לזרו עלמו לקיים המלוה או שלא לעבור על לא
תעשה שרי ליה למזכר ועל זה שנו נדרים סיני לפרישות. בפסקי הרא"ש ופ"י הרמב"ם בסוף הלכות נדרים. ועיין מ"ס ב"מ פ"ד
דלקמן: ובגדלותם נדר כנזיר. מקשים בגמרא ארסקתי נדר והא אמרת דלין נודרין ומשני חני נזב כנזיר ובקרבן. ומ"ס הר"ב
שהכשרים פעמים נודרים כנזיר כדוקא נקט לפי שלא שייך בניעות אלא נדר. ופירש הר"ן נדר פירוש דבר שאינו בא לגמרי בנדבת
לגמרי כיון שלא הפרישו עכשיו ונדבה הוא באומר הרי זו לפי שמתנדב ונדרו יותר רצוי וכיון שזהו פירוש של נדר ונדבה אף
בנזיר אע"פ שאין הגדר של נזירות אלא צעמן אחד [והיינו בלשון נדר] מי שהכוונה שלו רצויה יותר קרוי נזירות נדבה ומי שאינו
רצויה כל כך קרוי נדר והרשעים כשנודרים כנזיר אין כוונתם רצויה לגמרי אבל הכשרים מהוך שבונתם שלמה ורצויה ואין
בנזירותם שום נדוד עבירה קרוי נזירות נדבה ע"כ. וז"ל הרמב"ם בסוף הלכות נזירות האומר הריני נזיר אם אעשה כך וכך או אם
לא אעשה וכיוצא בזה ה"ז רשע ונזירות כזו מנזירות רשעים הוא אבל העדר לה' דרך קדושה ה"ז נאה ומשובח ועל זה נאמר (במדבר ז')
נזיר אלקין על ראשו וכו': ב קונם. שאמר קונם ככר זה עלי. רש"י: הרי אלו כנוין לקרבן. פירש הר"ב לשונות של
גוים הם. לבן רש"י דף ג' והני קחשבו להו והוא הדין לכל לשון העודר אדם מימינו והא דקא מנו חכמים הני לשונות משום
דבהני לשונות בקיאי ע"כ. והר"ן כתב צריש פירקין דמאי דפריש הני עפי משאר לישי ואלא אמר הגודר בכל לשון הרי זה נדר
דרבנא אשמעינן ללא מיעבא בלשונות גוים שהם לשונות גמורים שהעדר בהם נדרו אלא שאפילו בלשונות שאינם
גמורים שהרי לשון הקודש הוא אלא שנתבשר וסד"ה שהעדר בהן לא יהא נדר כיון שאינו לשון גמור בפני עצמו קמשמע לן.
ע"כ. ועיין מ"ס צריש מסכת נזיר. ומיהו הכל לפי המקום והזמן. צין כנויים שהזכירו או שלא הזכירו וז"ל הרמב"ם סוף פ"א מהל'
נדרים וכן כל כיוצא בזה הולכים אחר לשון כלל העם בלשונות זמן. וכך כתב צריש הל' נזירות. ובפ"ב מהלכות
שבועות: כנוין לקרבן. להחפים בקרבן דאכתיים דרישא קאי לפרוש. ומשום דסתם נזיר מחפים בקרבן שהוא דבר הוה וממני

נדר כנזיר ובקרבן ובשבעה. אם אמר הרי עלי כנדרי
רשעים שמנדריהם נזיר וקרבן שבועה אם אוכל ככר זו ועבר
ואכלה חייב להיות נזיר ל' יום ולהביא קרבן עולה ומייד מלקות
כעובר על שבועת ציטוי שהרי הזכיר נזירות נזיר וקרבן ובשבעה
ומה שאמר כנדרי רשעים לפי
שהרשעים הם שמדריים ומשבעים לא
הכשרים שהכשרים יראים שלא לעבור
על כל תאמר ונזירותם שלא להוליא
שבועה מפייהם ולפיכך כנדרי כשרים
לא אמר כלום: וכנדבותם נדר כנזיר

ובקרבן. אם אמר כנדבות כשרים הריני נזיר והרי זה קרבן אם
אוכל ככר זו ואכלה חייב כנזיר ובקרבן שהכשרים פעמים
נודרים כנזיר לאפרושי מאיסור. ומהנדבים בקרבן שמביאים
קרבנם לפתח העזרה ומקדישין אותה שם כדי שלא יבואו בה
לידי משאל. ונדבה היא כשיאמר הרי זו. ונדר הרי עלי לפיכך
הכשרים מתנדבים אבל אינם נודרים כי הריני ללא ליהוי ליה
הקלה: ב קונם קונם קונם הרי אלו כנוין לקרבן.
לשונות

מעשה הקרבנות לא כתב הרמב"ם אלא בצ"ח ראשונה האומר עלי
כנדרי רשעים שמנדריהם נזיר וקרבן וכו' והביא שם הרמ"ם מהלכות נדרים וביים בזה וז"ל ונראה
מדבריו שהוא מפרש שדברי המשנה הם כוללן בני חלקים האחד האומר שמנדריהם נזיר כו' השני הוא שלא אמר אלא כנדרי רשעים
בלבד. ע"כ: כנדרי כשרים. כתב הר"ב שהכשרים יראים שלא לעבור בצל האחר. פירש שהגדר הוא הרי עלי כדמסקי הר"ב
וכיון שקן אפילו כשהוא צפתח העזרה אין נודרין דהא איכא חשבא שמה תמוה והוא חייב באחריות ואתי ליה תקלה בצל האחר.
תוספות ב"ה כלל הזקן. ומ"ס הר"ב ונזירין שלא להוליא שבועה מפייהם והא דכתיב (תהלים ק"ט) נשבעתי ואקימה לשמור משפטי
לדך הווא לזרוי נפשי בעלמא שכבר הם מחייבים לקיים את המלוה וכדי לזרו עלמו לקיים המלוה או שלא לעבור על לא
תעשה שרי ליה למזכר ועל זה שנו נדרים סיני לפרישות. בפסקי הרא"ש ופ"י הרמב"ם בסוף הלכות נדרים. ועיין מ"ס ב"מ פ"ד
דלקמן: ובגדלותם נדר כנזיר. מקשים בגמרא ארסקתי נדר והא אמרת דלין נודרין ומשני חני נזב כנזיר ובקרבן. ומ"ס הר"ב
שהכשרים פעמים נודרים כנזיר כדוקא נקט לפי שלא שייך בניעות אלא נדר. ופירש הר"ן נדר פירוש דבר שאינו בא לגמרי בנדבת
לגמרי כיון שלא הפרישו עכשיו ונדבה הוא באומר הרי זו לפי שמתנדב ונדרו יותר רצוי וכיון שזהו פירוש של נדר ונדבה אף
בנזיר אע"פ שאין הגדר של נזירות אלא צעמן אחד [והיינו בלשון נדר] מי שהכוונה שלו רצויה יותר קרוי נזירות נדבה ומי שאינו
רצויה כל כך קרוי נדר והרשעים כשנודרים כנזיר אין כוונתם רצויה לגמרי אבל הכשרים מהוך שבונתם שלמה ורצויה ואין
בנזירותם שום נדוד עבירה קרוי נזירות נדבה ע"כ. וז"ל הרמב"ם בסוף הלכות נזירות האומר הריני נזיר אם אעשה כך וכך או אם
לא אעשה וכיוצא בזה ה"ז רשע ונזירות כזו מנזירות רשעים הוא אבל העדר לה' דרך קדושה ה"ז נאה ומשובח ועל זה נאמר (במדבר ז')
נזיר אלקין על ראשו וכו': ב קונם. שאמר קונם ככר זה עלי. רש"י: הרי אלו כנוין לקרבן. פירש הר"ב לשונות של
גוים הם. לבן רש"י דף ג' והני קחשבו להו והוא הדין לכל לשון העודר אדם מימינו והא דקא מנו חכמים הני לשונות משום
דבהני לשונות בקיאי ע"כ. והר"ן כתב צריש פירקין דמאי דפריש הני עפי משאר לישי ואלא אמר הגודר בכל לשון הרי זה נדר
דרבנא אשמעינן ללא מיעבא בלשונות גוים שהם לשונות גמורים שהעדר בהם נדרו אלא שאפילו בלשונות שאינם
גמורים שהרי לשון הקודש הוא אלא שנתבשר וסד"ה שהעדר בהן לא יהא נדר כיון שאינו לשון גמור בפני עצמו קמשמע לן.
ע"כ. ועיין מ"ס צריש מסכת נזיר. ומיהו הכל לפי המקום והזמן. צין כנויים שהזכירו או שלא הזכירו וז"ל הרמב"ם סוף פ"א מהל'
נדרים וכן כל כיוצא בזה הולכים אחר לשון כלל העם בלשונות זמן. וכך כתב צריש הל' נזירות. ובפ"ב מהלכות
שבועות: כנוין לקרבן. להחפים בקרבן דאכתיים דרישא קאי לפרוש. ומשום דסתם נזיר מחפים בקרבן שהוא דבר הוה וממני

יב"ן תפארת ישראל יב"ן

ממני, שלא אוכלנו: (י) שכשאלנו חייב להיות נזיר, ולהביא קרבן
מעילה [דיש מעילה כקונמות היא דפיכס לדיח] [מלקמן ל"ה א'], והכל
מדקאמר כנדרי רשעים, ה"ל כאלו פירש לביח קרבן מעילה כשאלנו,
וחייב נמי קרבן שבועה, מדקאמר והוא ממני שהוא שבועה:
(יא) אף שאמר הריני, ועלי, והימנו, והיה נזיר עובר לפניו, אפ"ה
פטור כשאלנו, דכשרים אינן נודרין ואינן נשבעים והול' כלאומר
שלא יאסר עליו: (יב) דדוקא מלגודר כנזיר וקרבן זהירי, דיראיש
שיעברו בצל תאמר, משא"כ בנדבה אינן נזירין, דנדבה היינו שאמר
הרי זו, ומדמפרישו מיד ומוקן בידו, לא מפשי ימיה גביה וליכא

ר"י
א"ב י"ל דדוקא הני דפריש פנתתי משום דהוי לה"ק משושב לכך הוי בחד לשון. אבל שאר לשון והשאר אמר בלה"ק באמת לא מהני. [אמנם זה בודאי אינו נראה דהא
בגמ' נמי ב' לשונות אינו בכל רק פסול דרבנן וא"כ כאן דהקל בודאי אינו מועיל]. אמנם הר"ן ס"ל כהב"ב דבכל דוכחא מועיל ב' לשונות. [ואף להרמב"ם גבי
נ"ב]

כאימרא . פ"י ט"ז
פ"ט ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
פ"ט ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
פ"ט ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז

שנויי נוסחאות
נותר ופגול . גז' ופגול
נותר (אסור) . גז' ליהא .
כדירימ . כ"ק כדירימ
ו"ל כדירימ . (גדר) .
כ"ק ליהא (ושם כאחד) .
המזבח . גז' טובה .
גדר . גז' נודר
ירושלים . כד' כדירימ .
לא אטר כלום . כ"ק
הרי זה לא אטר .
ך מנחה . גז' .
וכתב' ופגול . תורה
שלמים . גז' וכתב'
ונתב' . ושלמים
כ"ק שלמים תורה .
שאינו . כ"ס כלל הדפי'
וכתב' ו"ל ו"ל ו"ל
שהפס' החי' נעמו
אף שטעמו ש"ל שאני
הדפי' כפס' המטות
כ"י הישנה . ודל' הגי'ו
כפס' הש' כהנ"ה
החוי' שאני וכן כמכ"כ .

ראשון לציון
תו"ט ד"ה באישים
כו' הר"ב כו' והו"ס כ"ס
ירוש' פ"י ט"ז ו"ל ט"ז

תוספת ר"ע ק'
ג אות ה' תו"ט ד"ה
במ"א . והתו"ס כ' .
ולענ"ד י"ל למה דאמרי'
בסוגי' ד"ב א' נותר
ופגול אצטרבא אסור
באיסור נותר ואיסור
פגול וז"ל כהתפ' .
בדבר אסור ולא סתם
קמ"ל א"כ י' ל' דגם שפא
נקם שה"ס דלא נימא
דמתפ' באיסור דסווא'
וא"כ לא הוי כ"ש מש"ב
דבאמר שהור' ל"ש
לומר בן ובודאי מתפ'
בעיקר הקרבן : [אות
ב] שם כהוי"ט ד"ה
רבי יהודה איסור כו'
דהו"ב בר פלוגתא דרבי
מאיר בכל נוקם . ק"ל
דהו"י שייך היכי דלא
נזכר במפורש הי' הוא
ההולק על ר"מ ונישנית
בלשון חכמים . משא"כ
הא דספורש במתני'
פ"ג דקדושין מ"ד דר"ה
בן נבלאל מחולק .
ובר"ן כ' דמצינו דר"י
ס"ל דלא בעי כפול
במתני' דפ' השולח מ"ה
במציא אשתו שסו'ם
אילנית (ובר"ן איתא
גבי מוציא אשת' שסו'ם
נדר . ולענ"ד ס"ס וצ"ל
אילנית ומה דנקט
באמת ר"י ולא נקט
ר"ח בן גבליאל דבעי
לאוקיפי כר"י . שסו'ם
דאידי' בה :

טהור והתוספת כתבו לסד"א דדוקא לא דכי שהזכיר עהרה
קלת שייך לקרבנות שצריכין לנהוג בטעמה אבל טמא כהדין
ה"א אדרבה מתמע דבר טהורין צו טומאה דהיינו חולין קמ"ל .
דקרבן טמא קאמר ועיין מ"ט זריס מהניסין ללקמן : נותר
ופגול . אט"ג דהוי דבר האסור
דמתפ' בעיקר קדושת הקרבן
שנעשה נותר ופגול . גמרא : אסור .
לפי שהתחיל כ"ק הפסק בלסורה .
הר"ש : באימרא . פירש הר"ב
כשה של קרבן דסתם נדרים להחמיר .
ועוד למשמע דמכה הידוע קאמר
הר"ן : באימרא . וכו' כ"ק דהני
טובה אין שמתן מורה על סס איסור .
הר"ן . וכתב' עוד הר"ן א"ל טעמא
דכלא כ"ק ממשע דנשבע כהיי אימרא
וכן אשאר' ע"כ . וקשיא עליס מאי חיי שייך צבו . מיהו הר"ב
מפרש במשנה דלקמן ג"כ טעמא דמיי וקתני גבייהו מנחה וע"ס :

נותר . ופגול (ב) . אסור (ג) . באימרא (ה) .
כדירין (ה) . בעצים (ו) . באישים (ז) .
במזבח (ח) . כהיכל (ט) . בירושלם (י) . נדר
באחד מכל משמשי המזבח (יא) . אף על פי
שלא הזכיר קרבן . דרי זה נדר בקרבן (יב) .
רבי יהודה אומר האומר ירושלם (יג) לא
אמר כלום : ד האומר קרבן . עולה (יד) .
מנחה . המנחה . תורה (טו) . שלמים (טז) . שאיני
צלא כ"ק לא אמר כלום ות"ק פליג עליה ואין הלכה כרבי
יהודה : ד האומר קרבן עולה מנחה המנחה תורה ושלמים .
כל הני קרבנות חובה הם ותורה נמי דמיא לחובה דד' צריכין
להודות

ועיין לקמן מ"ט בדבור כמזבח : בעצים . לשון הר"ב כגזרי עליס . ולשון הר"ש בני גזרי עליס ע"כ והיינו דתתן כספ"ו דשקלים
האומר הרי עלי עליס לא יפחות משני גזרי עליס להדי תמי עליס לשון רבים : באישים . פירש הר"ב קרבנות כו' . ופירשו התוספות
שנקראים אשם ריח ניחוח והר"א"ס מפרש לאישים קרבנות*) ירושלים כלש המזבח ע"כ . והאפשר דלשון אישים שהוא לשון רבים דייק
לפרש דתנא כולל להרווייהו ותוספת' כסס ירושלמי פירש בלשנת של אש על המזבח . ועיין במשנה ה' פרק בתרא דבינה : במזבח .
פירש הר"ב קרבנות וכן כהיכל . וכן ירושלים כך כתב הר"ש צ"ס ירושלמי וכתב דהיי מהתברר דהא לא קאמר כחומות ירושלים
ע"כ . ולפי דירושלים ר"ל בקרבנות הה"ל למזבח ולהיכל שתיים גבי ירושלים אע"ג דליגהו ודרי דבר הגדור הן כמו כדיריס דלעיל
דלא פירשו כעללים שדיריס או כעליס שבהם . והר"ן מפרש כדיריס קרבנות שדיריס : הרי זה נדר בקרבן . משום דכתס טדר
בקרבן הוא מתפ'ס . הר"ש . וכמ"ס זריס מתניתין דלעיל : רבי יהודה אומר האומר ירושלים לא אמר כלום . כתב הר"ב ות"ק
פליג עליה בלומר ומתניתין דתנן בירושלים וכן כולו כ"ק . רבי יהודה היא ולא ת"ק . והיי אמרינן בגמרא דגולה מתניתין ר"י היא
דרישא דמתניתין להולין כו' נמי רבי יהודה היא דהא שמעין לר"מ כפרק ג' דקדושין משנה ד' דסבירא ליה דלא אמרינן מכלל לא
אתה במוע הן אלא רבי יהודה היא [דהוא בר פלוגתא דרבי מאיר בכל מקום . הר"ש] . והיי קאמר שר' יהודה אומר וכו' וכבר
כתבתי זריס מתניתין דהב"י מפרש לרישא דהיא כ"כ והך אוקימתא לקובעא דמלתא ליהא ומ"מ גראה ודאי דמצינא ר'
יהודה היא אפילו לקובעא דמלתא דהא שמעין דמצינא הני דוקא כ"ק והיא סברת ר"י . וכדברי הר"ב אין הכרע כבר כתבתי
זוה זריס מתניתין : ד קרבן עולה מנחה חטאת וכו' . וכתב' הר"ב כל הני קרבנות חובה הם דעולה ומנחה משכחת לה בתמידין
ובנוסחין ושלמים משכחת להו שלמי לצבור דביסורים א"כ שלמי נזיר . ומ"ס הר"ב וסד"א דלין זה טדר בדבר הגדור בלומר
קמ"ל דהוי דבר הגדור ומטעם שפרש ברפ"ב ומסתבר לפרש קרבן עולה כו' דקרבן לאו מלתא בלעפי נפשיה הוא דביה לא שייך
לומר דחובה הוא . ומיהו גראה דמ"מ משום פלוגתא דר"י דבעי כ"ק נסיב ליה ומ"מ איכא למידק דבשלמא חטאת וזודה שהם
באים קובה ניחא דליצטרין לאשמעינן . אבל עולה ודמי ליה שהם באים צין בגדר צין בחובה למאי אילטריך ליה הא כבר
שמעינן לה מדלעיל דכל ליכנא דמשתמע לתרי אפי דהולכים להחמיר . וז"ל דהנא אילטריכו ליה דסד"א דהואיל ופרטי לאלו
מני קרבן דמצינא פרטי להו להתפ'ס בחיילי דחובה דוקא ועיין מה שכתבתי במתניתין דלעיל אטמא כסס התוספות : שאני אוכל
לך . הכי גרסין דהיי שאני אוכל לך הא תנן במתניתין צ"פ קרבן לא אוכל לך מותר וכן מוגח מכופא דתנן קרבן שאוכל לך
ופירשו דלא אילטריך ומיהו זוה י"ל דלא אילטריך משום דכמוכ"ס הוא . ועוד עיין מ"ט במשנה ה' כסס הר"ש ועיין כספ"ג :

י בין תפארת ישראל י בין
נמי בקרבן [כ"כ הר"ן דמיידי באמר [לא]] , וכן מוכח מס' [לח] :
(ב) יהיה מה שאוכל לך , דכל אלו שייכים בקרבן : (ג) דה"ל כאלו
פירש בנדרו קרבן [ולולא מסתמינא לך , מדקאמר לקמן במתניתין הר"ן
נדר , ולא קאמר הכא האי לשנא , ש"מ דכוונת התנא הכא שאמר הטור
מת אסור , דלאת"ס מתא אסור מיותר לנמרי] : (ד) כשה קרבן התמיד :
(ה) כדיר קרבן או עליס : (ו) עני מערכה : (ז) קרבן אשם ריח
ניחוח : (ח) קרבנות שבמזבח . עולה ואמורי קרבנות : (ט) קרבנות
שנזרק דמן כהיכל כפרים ושעירים הנשרפים : (י) קרבנות שנאכלת
בירושלים , דהיינו קדשים קלים , דאף שלאחר זריקת דם מותרים ,
היי קו"ל בעיקרן מהפ'ס , במקודם היו אכורים [כדמכ"ס פ"א מהל'
נדרים ה"ז , ודלא כר"ן ככא [ד"יג א'] ד"ה ולענין , סל' דמסקינן דנתימרא
קמתפ'ס , דהיי כדכתיב ק"ל , אדנשי שה"ס כהתפ'ס בשלמים אחר זריקת דמים

האומר... וכן האומר... נכין קונם... המדבר... עושה כו' רגלי... מהלכת עמך... רגלי... עושות... מהלכות... עמך... מהלכת כד...

ראשון לציון תי"ט ד"ה קונם פי המדבר עמך כו' האומר כתבו התוספות דר"י נמי פליג כו'... רגלי... עושה כו' רגלי... מהלכת עמך... רגלי... עושות... מהלכות... עמך... מהלכת כד...

תוספות רע"ק דלקרבן לא אוכל לך אסור דמפרשים לקרבן יהא לשיבך לא אוכל לך... כ"ס... באומר לקרבן דמשמע יותר שיחא זה בקרבן לשיבך לא אוכל... וצ"ע :

לית ליה מכלל לאו כו' צ"ג דקדושין וכן דעת הרמב"ם קס בפירושו גם כבר כתבתי לעיל כשם הבית יוסף דס"ל דהרמב"ם מוקים למתניתין דלעיל אפילו כו' מאיר משום דק"ל כוונתיה דלית לן מכלל וכו'... ואל"כ קשיא טובא מאי הוי דקאמר חין הלכה כר"מ... וכן מ"ש הבית יוסף דהרמב"ם לא חש להך דהבא מההוא סתמא דלקמן... ועוד שהי' אכסוב לקמן דגמרא רמי לה אמתניתין דהכא... ומכאן התם דקאמר לא בחול"ם [א"כ] צפת"ח למאי דאסיקא לעיל בסמוך דהבא דוקא בצ"ח [א] ואם כן הך דהכא ל"פ דלקמן... וליתא מ"ש הב"י [וכן י"ט ט"ס בדבריו שכתב וז"ל ומ"ש הרמב"ם דבאומר לקרבן לא אוכל כלומר בצ"ח הלמ"ד דשרי דהא אע"ג דאמר ר"מ צפת"ח הלמ"ד שרי בצ"ח

הלמ"ד ע"כ. וכבר מבואר מו"ש לעיל דבצ"ח אסור טפי הלכך במקום שב"א ל"צ פת"ח ובמקום פת"ח ל"צ שב"א. וכן ככ"מ חזר בו מהך סברה שכתב על דברי הרמב"ם שכתב צ' פעמים לקרבן לא אוכל לך דמוחר ונפרש דחדא צפת"ח וחדא בחול"ם כלומר אכל בצ"ח אסור כהך מתניתין דהבא ובאוקומתא דלעיל דדוקא בצ"ח. וכתב איכא למידק למה השמיט רבינו לקרבן לא אוכל לך בצ"ח תחת הלמ"ד דאסור דאומר בגמרא וז"ע. עכ"ל. הרי שסובר דמתניתין לא פליגי אהדדי ותרווייהו הלכתא נענה אלא שהגיה צ"ע למה השמיט הרמב"ם להך דהכא אכל לפי לשונו של הרמב"ם בפירושו חין מקום עיון למה פסק דלא כר"מ ולמה השמיטו ג"כ מחבורו שכתב וז"ל ור"מ אומר שפירוש לקרבן גם כן שלא יהיה קרבן הדבר שלא אוכל לך אכל הדבר שאוכל לך לקרבן יהיה לשיבך לא אוכל לך אסור עכ"ל. הא קמן בהדיא דס"ל דר"מ דהכא סובר דאמרינן מכלל כו' והך סתמא דלקמן פליגא ובר"מ דקדושין איתא וכן הלכה ושרי תנאי נענה אליבא דר"מ וזהו דבר שאין בו שום ספק שזו היא דעת הרמב"ם בין בפירושו בין בחבורו. אלא דאכתי קשיא סוגיה הגמרא דמוקים בהדיא לתרי מתניתין כחד תנא ודלית ליה הא אית ליה הא. ועל כרחינו [זריבין אט] לומר דסוגיא זו לא גרס לה הרמב"ם ואל"כ וברס"ק כפי בדף י"א ושג"י בדף י"ג ומשולש צ"ב דף ט"ז אכל מה נעשה שדבריו מוראים צאנבע בין בפירושו בין בחבורו דמפרש למתניתין דהכא דטעמא דאסור ר"מ משום דמכלל לאו כו'. והנה אע"פ שהלתי בעד הרמב"ם עדיין קשה לדעת הר"ב כי הוא כתב בהדיא סוגיא דמוקים לר"מ דהכא מטעם דנעשה וכו'. וא"כ משניות דהכא ודלקמן לא סתרי אהדדי ותרווייהו ס"ל דלית לן מכלל לאו כו' וכך פסק ג"כ בקדושין ואיך פוסק בבאן דלא כר"מ וזה ל"ע: קונם פי מדבר עמך וכו' אסור. כתבו התוספות דר"י נמי פליג בהא דכיון דסביחא ליה דקרבן בלא כ"ף הדמיון לא הוי גדר ה"ה בלשון קונם בלא כ"ף דמוחר (דטפי) [צ"ג דקונם פי] לא עדיף מלשון קרבן עלמנו ור"י פירש דאומר קונם יש לפרש לשון פעולה כמו מקונם ובלשון פעולה מזה ר"י. ע"כ: פי מדבר עמך. כתב הר"ב ואל"כ דאין נדרים חלים על דבר שאין בו ממש כו' מ"מ כשאומר קונם פי מדבר עמך אסור. ופירש הר"ן קונם פי מדבר משמע דקונם קאי אדיבור ומשמע נמי דקאי אפה הלכך כיון דסתם נדרים להחמיר אמרינן דאפה קאי ופיו דבר שיש בו ממש הוא ודכוותה בגמרא דאמרינן באומר ופירשו נעשה כדאמר ועיין מ"ש צמ"ד בפרק בתרא וכתב עוד וצדין הוא דהוה מני למימר דאפילו חי קאי קונם אדיבור אסור מדרבנן והנדרים חלים מדרבנן אפילו על דבר שאין בו ממש כדאיתא לקמן בריש פ"ב אלא קושטא דמלתא מתרין ליה דאפילו מדאורייתא נמי אסור ע"כ. ועכ"ל בזה דאי מדרבנן ה"ל למתני ה"ז בלא יחל כדתנן לקמן ועוד דא"כ תרתי למה לי :

האומר... וכן האומר... נכין קונם... המדבר... עושה כו' רגלי... מהלכת עמך... רגלי... עושות... מהלכות... עמך... מהלכת כד...

ראשון לציון תי"ט ד"ה קונם פי המדבר עמך כו' האומר כתבו התוספות דר"י נמי פליג כו'... רגלי... עושה כו' רגלי... מהלכת עמך... רגלי... עושות... מהלכות... עמך... מהלכת כד...

תוספות רע"ק דלקרבן לא אוכל לך אסור דמפרשים לקרבן יהא לשיבך לא אוכל לך... כ"ס... באומר לקרבן דמשמע יותר שיחא זה בקרבן לשיבך לא אוכל... וצ"ע :

תוספות רע"ק דלקרבן לא אוכל לך אסור דמפרשים לקרבן יהא לשיבך לא אוכל לך... כ"ס... באומר לקרבן דמשמע יותר שיחא זה בקרבן לשיבך לא אוכל... וצ"ע :

*) כנויי דסוס פראג וקראקא העשאה לא כלתי בעד הר"ב כו'.

י ב י תפארת ישראל בועי

ואמר לא חולין יהיה, ממיילא נמנע באסור הוא, ואינו מכלל לאו נמנע סן : (בב) דאע"ג דדבור עשייה והלך חין בהן ממש, וכד מדרשך הפסח עליה לא חל האין בו ממש. אפ"ה כיון דקונם שהוכר, יש לפרשו דקאי נמי אפה, שיש בו ממש, וכסה נדרים להחמיר, אסור מדאורייתא. מיהו מדרבנן נדר חל אפילו חלון בו ממש [י"ד רי"ג] :

שאוכל לך, אסור, אכל באומר לקרבן, אפילו סיים לא אוכל לך אסור, דה"ק לקרבן יהא לשיבך לא אוכל לך, אכל בקאמר חולין שאוכל לך, מותר לר"מ [כ"י ד"ה ב]. מיהו לרבנן גם באמר לחולין שאוכל לך אסור, דס"ל מכלל לאו נמנע הן, והר"ל באומר לא חולין יהא, רק קרבן וזה שאוכל לך [משא"כ כס"י יח]. כפרשנו לעיל לא פליגי, דהתם כיון שהוכר הדבר באומר על עלמו, דחסיים ככך זה עלי.

ציונים תוספת ואלו מותרין פרק ב נדרים יום טוב

פרק ב א ואלו מותרין. לא שייך שפיר למתני ואלו מותרין דאטו הנהו דפ"ק אסורין הן שלא ידור בהן. דליתא. אלא אם נדר בהן נדרו קיים. והדברים שנדר עליהן מתכרי. אכל הנדרים עלמן אינם אסורין. ואפשר לי לומר דסתם לן תנא כר"מ דנדרים טוב אסור לא תדור (קבלה ה) וגו' טוב מזה ומזה שאינו נדר כל עיקר כדאיתא בגמ' פ"ק דף ט' ואל"כ דהתם לענין נדר [דאמר] עלי לחיוביה בקרבן קאי מ"מ זיל בהר פעמה דמדי הוא עשאה אלא משום שמה יעבור צבל האתר הכי נמי איכא למיחם בצלוהו נדרים (לסימן בעלמא נקטיה כשם שחולין שאוכל לך חין נרין שאלה שמה יעבור על אסורו שאסור על נפשו: דר"ן שאוכל לך. *) נרע"ב ד"ר לסימנא. לחכם

פ"ב א ואלו מותרין כו'. מהו נדרים ה"ל כו' פ"ב ד' תמ"ב : שנויי נוסחאות פ"ב א ואלו כו'. גד"ל ובכ"י אלו... כמסביר אלו נדרים מותרין. תוספות חדישים פ"ב א תי"ט ד"ה ואלו מותרין כו' כדאיתא בגמ' כו'. וקשה דהא כבר פסק שם נדרים כשנים לא אחר כלום. ועוד לנסיקה גם ר"י ס"ל דאסור נדר ופליגי רק נדרים

י ב י תפארת ישראל י ב י

פ"ב א: כ"ל דר"ל ואלו נדרים מותרין ושמוין, ט"ל הרהר [עמתי"ט שכתקה בזה] :

שהרנין האדם ועטלין את ממונו : ולחרמין . גזליים כליים
הורגים ולה זו אף ז קחתי : ולבובבין . כמזכר העמוד מאליו
אבל מוכס שהעמידו המלך בן מלך ישראל בין מלך נוי
ולוקח דבר קטוב בחוק המלכות דינא דמלכותא דינא * ואסור

לברוח מן המכס וכל שכן שהסור
לדור ולכצע לו לסקר : שהן של
תרימה . אפי"פ שהורגין וגזלין . אין
אזלין דבר האסור . א"כ תרומה לא
תשיבה להו מתוך שאינה נאכלת אלא
לטהנים טהורים נאכרת בזול הרבה :
לא יפתח לו בגדר . אם לא טאל
ממונו האנס טידור לא יחמיל הוא
כנדר : * בבמה שהוא טידור . אם
טאל ממנו האנס לידור לא ידור לו
אלא במה טאל בלכד ולא ידור לו
כדבר אחר . וכל הוי ד' נדרים דתנא
במהניתי דין הגדרים והטענות טוים
ומה כמותר כנדר מוהר כטענה
ואין לריכס הרהה מוץ מגדרי ודוין
בלכד טלריכס הרהה מדברי סופרים
לפיכך הטענה אסורה כהס :
דן הרי נטיעות האלו קרבן אם
אינן נקצצות . ראה רוח סערה
באה וירא שמה יקלנו נטיעותיו וחמר

וכו' שהיא תרומה . כחומר יאסרו פירות עולם עלי אם אינה
תרומה . ומפרטים בגמרא בלרין כיתוב בלבו יאסרו עלי רק
היום והיו דברים שבלב [דברים] כיון דלונסא הוא : ולמוכסין .
כחז הר"ב אבל מוכס שהעמידו וכו' ולוקח דבר קטוב דליו אין
לו קצבה ליקח לת . גמרא ופירש הר"ש
מזכר דלוקח כדבר שהוא טוה לכל כו'
אבל לא כדבר שאינו טוה למעט לזה
ולכרות לזה א"כ כיון טאלן לו קצבה
מרבה ליקח יותר ממה שהמלך חפץ
לסדך כולו גזל ע"כ : שהיא תרומה
כו' . כחז הר"ב אפי"פ שהורגין וגזלין
אין אזלין כו' . והקשו בתוספות דהניח
הרנים והרמיס דלינס מתכוונים כי
הם לגזל . אבל מוכסין מלי אהני .
לעולם יטאל המכס . וי"ל טלא היו
רגילים ליקח מכס [ממולידי] תרומה
לכהנים . ע"כ : חוץ מצטוטה .
פירש"י טלא יאמר יאסרו פירות
שעולם עלי כטענה אם אינן של
תרומה . והיינו דתנן כטענה ולא
תנן אבל לא כטענין (אלא) דאי הני
לא כטענין טוה ממשע דמיידי כטענע
והכרימני לדקדוק זה מלי טרמיטי

ולחרמין (א) . ולמוכסין (ב) . שהיא תרומה (ג)
אף על פי שאינה תרומה . שהן של בית
המלך . אף על פי שאינן של בית המלך (ד)
בית שמאי אומרים . בכל נודרין חוץ
מבשבועה . ובית הלל אומרים אף
בשבועה (ה) . בית שמאי אומרים . לא יפתח
לו בגדר (ו) . ובית הלל אומרים . אף יפתח
לו . בית שמאי אומרים . במה שהוא טידור .
ובית הלל אומרים . אף במה שאינו טידור .
ביצה . אמרו לו אמור קונם אשתו נהנית לי .
ואמר קונם אשתו ובני נהנין לי . בית שמאי
אומרים . אשתו מותרת . ובני אסורין . ובית
הלל אומרים . אלוואלו מותרין (ז) : דן הרי
נטיעות האלו קרבן אם אינן נקצצות (ח)
טלית זו קרבן אם אינה נשרפת (ט) . יש
לתן פדיון (י) . הרי נטיעות האלו קרבן עד

כב"י סימן רל"ב שכתב וטע"ג דמהניתיין לא קחתי אלא נדרים
בירובלמי ה"ה דנכענין עכ"ל . וזהו לשון הירובלמי הוון בעיין
מימר כנדרים הא כטענות לא . אטכח תנא דבי ר' ישמעאל
אומר לא תטענו כשמי לסקר . נכצע את להרנים ולחרמין
ולמוכסין ע"כ והיכן הוון בעיין מימר כי' וזהו תנן ב"ה אף
כטענה ואלא מיהא תנא דבי ר' ישמעאל לא לאפלוגי אכ"ה
כטענו כן הוא . כיון דבתרומתו לטענא דטענה נקטו והיכן הוא כפי
עליו פירות וכיונא בזה לא המירא כטענה טאלן כה טוס נטוד נדר . דהיינו טאוסר
כמ"ס בפרק דלעיל מטכא ג' : ובית הלל אומרים אף כטענה . כ' הר"ב כל הני ד' נדרים
מ"ס ב"ה פ"ג דטענות : קונם אשה נהנית לי . עיין מ"ס ב"ה כמ"ס התוספות : דן הרי אלו נטיעות כו' . [מהו דתימא] דהוי
כמו נדרי טנגות לדעתה דהני הקדשות שהיה סבור טאל טינלו ולא גמר בלבו להקדישן קמ"ל דדברים שבלב כי הני דלא
מוכס כו' הוון דברים הר"ש . והיינו דתנן לה טכא כפירקין וכך כחבו התוספות : אם אינן נקללות . פירש הר"ב ראה רוח
סערה כו' הני מוקי בגמרא דאל"ה אימת קדשי : יש להס פדיון . פי' הר"ב כשאר הקדשות ויבדו וכו' וזדוין ה"ל למתני קדשות
דהא אכתי לא טמעין קדשות וכי אטמעין קדשות אלא ידענא דיש להס פדיון מהרנים בגמרא אידי דכפי למתני טיפא אין להס
פדיון הני נמי רישא יש להס פדיון . ומ"ס הר"ב דכיון דלא אמר הרי הן עלי כקרבן . זה לטון הר"ש ולא אמר כהסרן עליו

והכרימני לדקדוק זה מלי טרמיטי
כב"י סימן רל"ב שכתב וטע"ג דמהניתיין לא קחתי אלא נדרים
בירובלמי ה"ה דנכענין עכ"ל . וזהו לשון הירובלמי הוון בעיין
מימר כנדרים הא כטענות לא . אטכח תנא דבי ר' ישמעאל
אומר לא תטענו כשמי לסקר . נכצע את להרנים ולחרמין
ולמוכסין ע"כ והיכן הוון בעיין מימר כי' וזהו תנן ב"ה אף
כטענה ואלא מיהא תנא דבי ר' ישמעאל לא לאפלוגי אכ"ה
כטענו כן הוא . כיון דבתרומתו לטענא דטענה נקטו והיכן הוא כפי
עליו פירות וכיונא בזה לא המירא כטענה טאלן כה טוס נטוד נדר . דהיינו טאוסר
כמ"ס בפרק דלעיל מטכא ג' : ובית הלל אומרים אף כטענה . כ' הר"ב כל הני ד' נדרים
מ"ס ב"ה פ"ג דטענות : קונם אשה נהנית לי . עיין מ"ס ב"ה כמ"ס התוספות : דן הרי אלו נטיעות כו' . [מהו דתימא] דהוי
כמו נדרי טנגות לדעתה דהני הקדשות שהיה סבור טאל טינלו ולא גמר בלבו להקדישן קמ"ל דדברים שבלב כי הני דלא
מוכס כו' הוון דברים הר"ש . והיינו דתנן לה טכא כפירקין וכך כחבו התוספות : אם אינן נקללות . פירש הר"ב ראה רוח
סערה כו' הני מוקי בגמרא דאל"ה אימת קדשי : יש להס פדיון . פי' הר"ב כשאר הקדשות ויבדו וכו' וזדוין ה"ל למתני קדשות
דהא אכתי לא טמעין קדשות וכי אטמעין קדשות אלא ידענא דיש להס פדיון מהרנים בגמרא אידי דכפי למתני טיפא אין להס
פדיון הני נמי רישא יש להס פדיון . ומ"ס הר"ב דכיון דלא אמר הרי הן עלי כקרבן . זה לטון הר"ש ולא אמר כהסרן עליו

קרבן

הרי אלו קרבן אם אינן נקצצות או טראס דליקה נפלה בעיר
וירא על טליתו טמא טהרף ואמר הרי זו קרבן אם לא טהרף :
יש לתן פדיון . כשאר הקדשות ויפדו ויקנה דמיהן קרבן
דכיון דלא אמר הרי הן עלי כקרבן לאו למסיניהו עליה כקרבן
אזכרון
(" נר"ב ד"ר בזה .

כטענה אלא ודאי דמהניתיין לא טמעין אלא כחומר יאסרו כו'
אהא . אלא ב"ס דנקטי כטענה לרבותא דידאו דאפילו כחומר יאסרו כו'
אבל ה"ה כטענע שדכריו כן הוא נמי מטרי טרי ב"ה דתתני ר' ישמעאל וא"ת מה לי
טכדכריו כן הוא . כיון דבתרומתו לטענא דטענה נקטו והיכן הוא כפי
עליו פירות וכיונא בזה לא המירא כטענה טאלן כה טוס נטוד נדר . דהיינו טאוסר
כמ"ס בפרק דלעיל מטכא ג' : ובית הלל אומרים אף כטענה . כ' הר"ב כל הני ד' נדרים
מ"ס ב"ה פ"ג דטענות : קונם אשה נהנית לי . עיין מ"ס ב"ה כמ"ס התוספות : דן הרי אלו נטיעות כו' . [מהו דתימא] דהוי
כמו נדרי טנגות לדעתה דהני הקדשות שהיה סבור טאל טינלו ולא גמר בלבו להקדישן קמ"ל דדברים שבלב כי הני דלא
מוכס כו' הוון דברים הר"ש . והיינו דתנן לה טכא כפירקין וכך כחבו התוספות : אם אינן נקללות . פירש הר"ב ראה רוח
סערה כו' הני מוקי בגמרא דאל"ה אימת קדשי : יש להס פדיון . פי' הר"ב כשאר הקדשות ויבדו וכו' וזדוין ה"ל למתני קדשות
דהא אכתי לא טמעין קדשות וכי אטמעין קדשות אלא ידענא דיש להס פדיון מהרנים בגמרא אידי דכפי למתני טיפא אין להס
פדיון הני נמי רישא יש להס פדיון . ומ"ס הר"ב דכיון דלא אמר הרי הן עלי כקרבן . זה לטון הר"ש ולא אמר כהסרן עליו

י כ י תפארת ישראל בועז

(א) פ"ג א) [הקשו תוספת טענות (ד"ו ב') אלקאמר התם גמר בלבו
להניח פת חמין והניח פת טחם . אינו אסור רק כפת חמין
דלולין כהר דברים שבלב ומ"ס מהכא דלא אמריין דדברים שבלב הוה דברים
רק כאלם . ומדחקו רבותינו להלך דהסא איירי בת"ה והכא בע"ה . ולפע"ד
ל"מ . דהסא טהכוון רק אפת חמין משא"כ הכא כנודרין להורגין , הרי
מתכוון טיבין האנס מדכריו שיאסרו עליו לעולם , להכיר רק כחונם טרי כה"ג .
טו"ל דהסא כדעבד משא"כ טכא לנחמילס לא טרי רק כמקום חונם] :

כאלו הניח בשפתיו , ובלבד טלא יוליא חמיו טהכך מכוונתו (א) : כה) טרשטו לומר יאסרו עליו כל הפירות כטענה אם אין חלו תרומה ואף כטענה
חמיר מגדר . וי"א דנס לטבע להדיא . לומר הניי נטבע טפירות אלו תרומה הן , טרי , ורק כמו כנדר וטענה ריקן להעדים בלבו לחשוב שיאסרו רק
היום , כמו כן כטענע טהן תרומה ריקן להעדים בלבו על דבר מה [רשב"ן] . וי"ל דר"ל שיחשוב בלבו טהן תרומה טהרמוכו חותן על כהפי (טו) : וי"א
רל"ב] : כו' אלא לא טאל ממונו האנס טידור : (כ) וכוונתו קי"ל כ"ה [שם] : כח) טרלא סערה , ומתדמה טיקין נטיעותיו , ואמר הרי וכו' : (כט) טה"ה
טריפה , ומתדמה טיכרף טליתו , ואמר הרי וכו' : (ל) ר"ל לא אמריין נדרי ודוין הן טרולס לזר טהטומה לטמין טטודלי יקללו , קמ"ל דלמא
היט כוונתו טכזכות זה יכלל , וטפק נדרים להחמיר . מיהו יש נטן פדיון כשאר הקדשות להציא דמיהן קרבן , והן עטמן מתהנין לו ,
דל

ובת"א אף בשבועה . מיי
פ"ג מהלי טענות ה"ה כה"ג
טס קו"ט טס : אף יפתח
לו . פ"ג טס פ"ג טס טע"ט
טס : אף במה שאינו
טפדור . מיי טס פ"ג טס
טס : אף במה שאינו
טפ"ג טס : דן דרו נטיעות
האלו . כ"ה ט"ה ט"ה
קדוין פ"ג ט"ה ט"ה ט"ה
ט"ה ט"ה ט"ה :

שנויי נוסחאות
ד' שהיא תרומה .
כד"ט שהיא של תרומה ;
כמט"ל שיחא תרומה .
שאינה . כד"ט וכו"ט
שאינה של . שהן .
כד"ט וכו"ט שהיא .
שאינה . כד"ט וכו"ט
שאינה . יש בית המלך .
כד"ט וכו"ט וכמט"ל
שאלה . בבר נודרין .
ככ"ט בכל נדר נודרין .
בגדר . כד"ט נדר .
(אף) פתח לו . כד"ט ליתן
כמט"ל כעטו אף לא .
במה . כד"ט אלו
אסרו . כמט"ל אטר .
הן האלו . כד"ט אלו
וקן כסאון . כד"ט אלו
וו . כד"ט וטלת וו וכן
כסאון טלת וו וזה טלת
וו נס כ"ט וכן כסאון .

תוספות חדשים
ד' ה"ה ד' ה' חוץ
מכטענה ט"ה ואל"ה מה
לי ולי דבטלמא אם
אומר יאסרו כו' כטענה
יכול לטעל בלבו לומר
היום כלי ד"ס נודרין .
אבל אם נכצע שדכרין כן
הוא אלא לטעל בלבו .
וכג"כ כהב טלמא טס
טלא יטענו כן רק אפי"פ
הניח טענות כטענין ויהרהר
בלבו לומר תנא וכו' כ"ג עיין
טסימן רל"ב ט"ה כ"ג עיין
טס . (ממחבר"ס ז"ל) :

תוספות רע"ק
ד [איה כד] בהרע"ב
ד"ה ולמוכסין כו'
אסור לברוח מן הטכס
כו' . עיין בר"ן : ד [איה
כה] בתו"ס ט"ה אם
אינו . דאל"ה אימת
קדשי עי' כטענין דעל
קושיא א' דאימת קדשי
(דאף טמטק לא הוי
הקדש דהא האילין עומד
לקציצה וכו' דאי יקצין
באיה זמן) . מוקי לה
כאוסר אם אינן נקצצות
היום דבעבר היום ולא
נקצצו חוין הקדש . אלא
דעל קושיא
למאי
למטריא טישמא דהל
הקדש ויש להס פדיון
כמו כל הקדשות בזה
מוקי דהא רוח סערה
וכו' וכדכתב הרע"ב
דט"א דטפיק ארעיתה
דלא טתנגלו וט"ה נדר
ולא גמר בלבד להקדישן .
קמ"ל :

